

آیا ما افغانها از مفاهیم «آی تی» IT استفاده درست می کنیم؟

مقدمه

سفر اخیرم به امریکا مرا واداشت تا این مضمون را بنویسم. در امریکا متوجه شدم که تعداد زیاد افغانها از مفاهیم تکنالوژی اطلاعاتی (IT) Information-Technology به شیوه استفاده می کنند که عمق معنی انرا کمتر درک کرده میتوانند.

امروز جوانان و سالمندان از اصطلاحات انترنتی، مانند وب Web، سی ام اس CMS، ویبلاگ Weblog، پورتال Portal و غیره، بدون آشنائی با مفاهیم علمی و تخنیکي آن چنان استفاده میکنند که گویا کاملاً با دنیای پهناور تکنالوژی امروزی بلد باشند. در گذشته نه چندان دور زمانیکه اصطلاحات وارداتی سیاسی وارد قاموس سیاسی و اجتماعی جامعه ما شد یک عده از جوانان چپ گرای ما بدون آشنایی به عمق مفاهیم آنها این اصطلاحات را از قبیل سوسیالیست، کمونیست، امپریالیست، فاشیست، فئودال، انترناسیونال، پرولتاریا، انقلاب، کودتا فضل فروشانه دال بر عالم بودن و فهمیدن خود به رخ مردم می کشیدند. علاوه بر آن یک تعداد دیگر از روی تصادف در قطار کسانیه قرار گرفته اند که با یک وب سایت سر و کار پیدا کرده اند، و در عالم پهناور این بحر بیکران با سرگردانی و پراگندگی بدون کمترین فهم از تکنالوژی، بمانند یک شناور نا بلد درست همانند جوانان چپگرا فقط بخاطر بزرگنمایی ازین اصطلاحات استفاده ابرازی می کنند و عامل رهنمایی غلط دیگران هم میشوند.

برای خلق کردن شفافیت در این بحر اصطلاحات، آرزو دارم روی انکشاف "سافت ویبر Software" و خاصتاً انکشاف "Web ویب و توضیح اصطلاحات آن" و به چگونگی ساختار منظم آن بپردازم، بعداً کوشش می کنم مفاهیم و اصطلاحات مورد نظر را به صورت ساده و قابل فهم، بدون اینکه در جزئیات تخنیکي آن بپیچم، توضیح نمایم. من در امور "Intranet/Internet، TCP/IP Network" تجربه متجاوز از ۱۵ سال را دارم. ولی با آن هم مشکور احسان هریک خواهم بود اگر مرا توسط یک ایمیل متوجه اصلاح اشتباهات احتمالی ام نماید. زیرا آهنگ انکشاف "تکنالوژی اطلاعاتی" در دهه اخیر چنان سریع بوده که کمتر اشخاصی جرئت ادعای یک اثر کلاً عاری از اشتباه را کرده بتوانند.

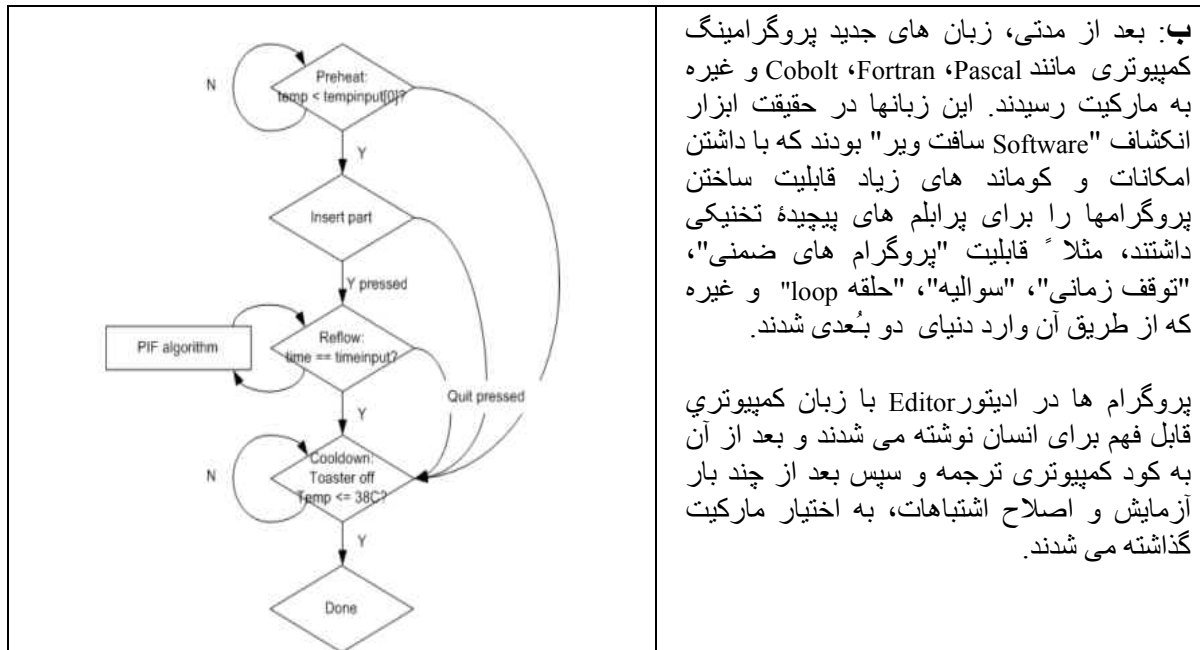
۱- تاریخچه مختصر انکشاف سافت ویبر Software:

انکشاف "Software سافت ویبر" در ارتباط با انکشاف "Hardware هاردها" چهار مرحله را پیموده است

الف: به صورت Linare، مستقیم (یک بُعدی) شروع گردید	ج: مرحله Space، فضائی (سه بُعدی)
ب: مرحله Area، پوشش سطحی (دو بُعدی)	د: مرحله چهار بُعدی که «Time وقت» شامل آن می گردد ذیلاً به مراحل فوق اشاره ای کوتاه دارم:
الف: هنگامیکه CPU یا پروسسرهای اولی برای اجرای کوماندها تولید شدند در اوائل قابلیت اجرای کوماند های محدود را داشتند و سلسله وار از بالا به پایین sequential یکی بعد از دیگر، توسط همین پروسسر اجرا می گردید (سیستم یک بُعدی). کوماند ها به حیث کود های ماشینی آماده می گردیدند و برای انسان مشکل بود که همه آنها را به خاطر بسپارد. این پروبلم بزودی درک گردیده و برای هر کوماند یک نام جداگانه انتخاب شد. مثلاً کوماند "sum" (جمع اعداد) یا "subs" (منفی اعداد) ... و غیره.	Start: CPU → Read Ziffer ۱ ... CPU → Read Ziffer ۲ CPU → Result= Sum (Ziffer ۱, Ziffer ۲) ..... Write Result .... CPU → .....
پروگرام ها باید توسط یک "کومپایلر" Compilare به کود کمپیوتری "Camputer code" ترجمه می شدند و مراحل بعدی توسط "پروسسرها" اجرا می گردید.	Ende

^۱ INFORMATION-TECHNOLOGY

^۲ CPU : Central processing unit

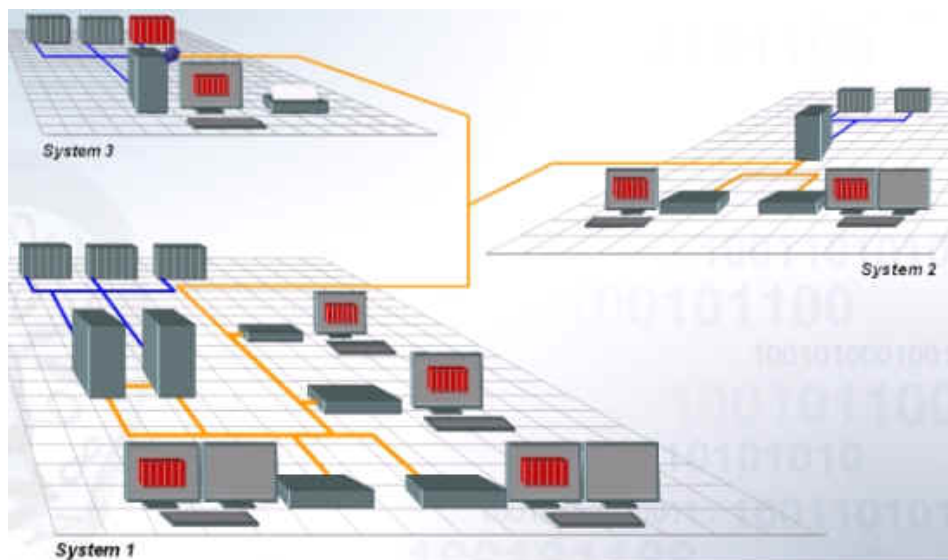

ب: بعد از مدتی، زبان های جدید پروگرامینگ کمپیوتری مانند Fortran، Pascal، Cobolt و غیره به مارکیت رسیدند. این زبانها در حقیقت ابزار انکشاف "Software سافت ویر" بودند که با داشتن امکانات و کوماند های زیاد قابلیت ساختن پروگرامها را برای پرابلم های پیچیده تخنیکي داشتند، مثلاً قابلیت "پروگرام های ضمنی"، "توقف زمانی"، "سوالیه"، "حلقه loop" و غیره که از طریق آن وارد دنیای دو بُعدی شدند.

پروگرام ها در ادیتور Editor با زبان کمپیوتری قابل فهم برای انسان نوشته می شدند و بعد از آن به کود کمپیوتری ترجمه و سپس بعد از چند بار آزمایش و اصلاح اشتباهات، به اختیار مارکیت گذاشته می شدند.

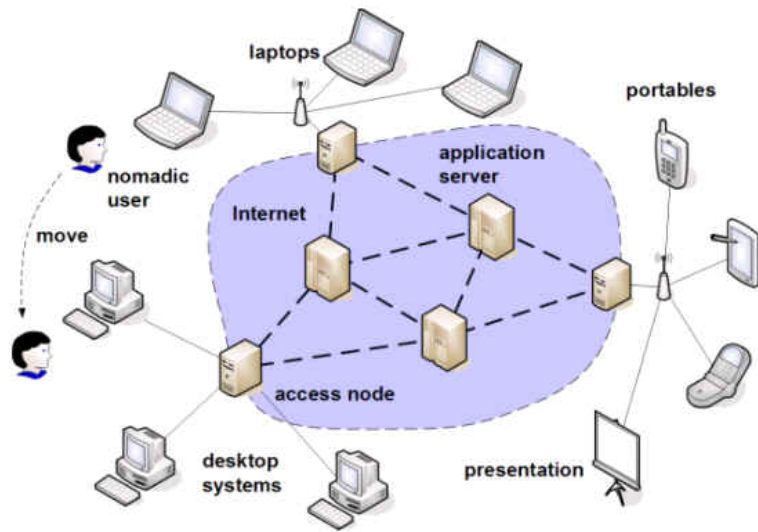
ج: به مرور زمان این پروگرام ها چنان وسیع و پیچیده شدند که انجینران و مهندسین سافت ویر برای کنترل پروگرام های گسترده و بسیار پیچیده، نسل جدید انکشاف سافت ویر را یعنی "Object Oriented Software Development" مانند "Java، C++ و لسان های دیگر را معرفی کردند. این تکنالوژی تا امروز به صورت دامنگیر مورد قبول واقع شده اند. پروگرام ها به صورت "Module مادیول" های مستقل با Functions فونکسیون های مربوطه خود بوده که از طریق (انترفیس Interfes) های خود با پروگرام های دیگر ارتباط می گیرند. بعد یک انکشاف تخنیکي دیگر به میان آمد که "Distributed Software Development" نامیده می شد که آنرا مختصراً سیستم منقسم یاد می کنیم. به این معنی که عملیات اجرای پروگرام های مکمل کمپیوتری در سطح جهانی به کمپیوترهای متعدد تقسیم می شوند و از طریق آن ساختار پروگرام های سه بُعدی خلق شده است.

در تصویر آتی سیستم منقسم مشاهده می گردد:

¹ به لسان ایتالی به معنی ترجمه compilare

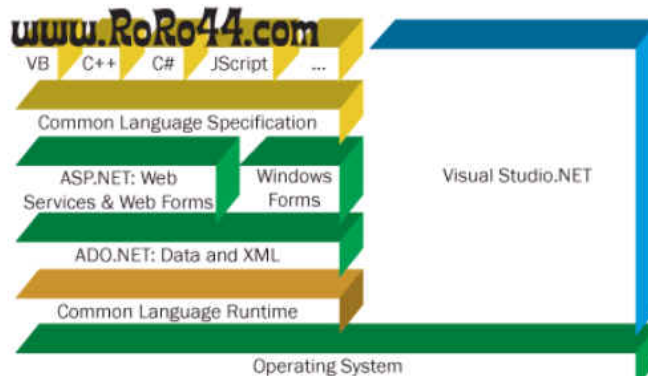
د: در این میان زمان به حیث بُعد چهارم علاوه گردید به این معنی که خدمات اجنت های سافت ویرنظر به قید وقت فعال شده و یا از فعالیت باز داشته می شوند.

از ده سال به این سو انکشاف سافت ویر به شکل "اکسپونینسیال" *exponentiel* عمل می کند. آن زمان دیگر سپری گردیده که انکشاف سافت ویر منحصر به فرد بود به این معنی که صرف یک نفر در ساختار پروگرام ها دست داشت. کمپنی های غول پیکر مانند Microsoft میکروسافت، SAP ساپ و صدهای دیگر که ستاندرد (متحدالشکل) « Standard Software » را برای هر ضرورت عرضه می کنند، به وجود آمدند. هند با هزار ها انجنیر سافت ویر در ساحه "آی تی" جای خود را احراز کرده است. بنگلور در جنوب هندوستان مانند سیلیکون والی در کلیفورنیا، در شمار مراکز کمپنی های درجه یک انکشاف سافت ویر قرار دارد. بسیاری کانسرن های امریکائی و اروپائی امروز پروگرام های مخابره (تیلی کمونیکاسیون)، تخنیک اوتوماسیون، تخنیک انرژئی و غیره دیزاین مورد ضرورت را در بنگلور طرح و ترتیب می نمایند.

امروز در محیط انکشاف سافت ویر اقسام و انواع مختلف "library" های غنی برای هر نوع ضرورت در امور IT در اختیار انجنیران سافت ویر قرار دارند که در پروگرام های مورد نظر از آنها به حیث "مودیول" [Module] استفاده به عمل می آید.

اکنون سافت ویر های بزرگ انکشافی مانند Visual Studio.Net وجود دارند که حاوی زبانهای قوی کمپیوتری مانند Visual Basic, C++, C# (C-Sharp), Java Script و غیره با Library های بزرگ در یک محیط واحد بوده و قدرت کاری بیشتر و قوتیر را در اختیار انجنیران قرار می دهد که از طریق شان هزاران پروژه مورد ضرورت تولید می گردند.

[ادامه دارد](#)

د پانو شمیره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادښت: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هبله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په څیر و لولئ